

Tale, at den ikke kan misforstaaes, og for at undgaa, at Misforstaaelse alligevel skal brede sig, minder jeg om, hvad der skete, da den engelske Regeringskommission afgav sine Kommentarer til Folkeforbundspagten i 1919. Disse Kommentarer blev forelagt det engelske Parlament, og om Artikel 8 i Folkeforbundspagten siger Kommentarerne følgende: „Artikel 8 gør det klart, at der ikke skal være noget paabudt af Raadet eller nogen som helst anden med Hensyn til de nationale Styrkers Størrelse. Raadet skal blot forme Planerne, som det staaer Regeringerne frit for at antage eller forkaste. Naar de en Gang er antaget, forpligter Medlemmerne sig til ikke at overskride dem. Formuleringen og Antagelsen af saadanne Planer maa ventes at faa Form af en almindelig Af-rustningskonvention, som supplerer Pagten“. Det er, hvad den engelske RegeringsKommentarer siger om Artikel 8, altsaa en Bekræftelse paa den Opfattelse, som er gjort gældende her i Landet fra radikal og socialdemokratisk Side.

Men vi har jo ogsaa afgivet Kommentarer i vort Land. Da Danmark indtraadte i Folkenes Forbund, forelaa en Komitébetænkning medunderskrevet af den nuværende højtærede Finansminister, Hr. N. Neergaard. Det ærede 1ste Medlem for 4de Kreds citerede denne Betænkning ved Behandlingen i Oktober Maaned af det foreliggende Lovforslag, men 1/2 Aar er nu en Gang 1/2 Aar, og man graver ikke let de gamle Papirer frem, saa da jeg har det i mit Foredrag, vil jeg ogsaa gerne opfriske det, som Hr. N. Neergaard var Medunderskriver paa, da Folkeforbundspagten blev gennemført. Der staaer: „Ud fra de mindre Landes Synspunkt maa det derfor sikkert i Fremtiden som hidtil hævdes, at deres Andel i det internationale Liv og ligeledes deres Medvirken ved Modarbejdelsen af Retsbrud bør kunne finde Sted i saadanne Former, at de ikke udsættes for den umiddelbare Deltagelse i krigerske Forviklinger, der for dem, hvorledes Krigsoperationernes Udfald i øvrigt bliver, næsten altid vil medføre ødelæggende Virkninger af langt dybere indgribende Art end for de store Lande, der desuden for sig kræver en afgørende Indflydelse paa Verdenspolitikken, som de mindre Lande for deres Vedkommende giver Afkald paa.“

Det, jeg her har fremført, er Indlæg fra saavel læg som lærd, fra privat som fra officiel Side — det er et Billede af den

Opfattelse, det danske Folks Flertal har af det militære Spørgsmaal.

Af det konservative Folkeparti venter jeg mig intet, venter jeg ikke nogen Forstaaelse; det konservative Folkeparti har intet hørt, intet set og intet lært af Fortiden. Men Partiet Venstre — mon ikke Partiet Venstre har forstaaet baade Locarno og Genève? Venstre staaer nu overfor sin Skæbnetime, om jeg maa bruge et saadant Udtryk, thi naar et Spørgsmaal som det, der her foreligger til Behandling, nu maa ske for en Aarrække finder sin Afslutning i den danske Rigsdag, saa vil store Dele af Befolkningen undersøge og diskutere, hvilken Stilling Partiet Venstre indtager til dette Forslag, et Forslag, der fjerner Militærdrømmerierne, et Forslag, der sikrer vort Land paa folkeforbundsmæssig Grund og derved sparer store Millionbeløb til Gavn for hele det danske Samfund. Den store Del af den danske Befolkning, siger jeg, vil lægge Mærke til Venstres Stilling, fordi Venstres Stilling har været forskellig til Militærspørgsmaalet i vort Land. Den højtærede Forsvarsminister var saa venlig under Behandlingen af den forrige Sag at sige, at jeg sikkert sad inde med historiske Erindringer og historisk Viden. Ja, jeg har befittet mig, Hr. Forsvarsminister, gennem mange Aar paa at læse vort Lands Historie, baade politisk og økonomisk og paa flere andre Omraader. Danmarks militære Historie har maattet være noget af det, der interesserede mig stærkest, efter at jeg fik Sæde i den store Militærkommission, som førte til Militærlovene af August 1922. Og jeg har som socialdemokratisk Rigsdagsmand haft rig Lejlighed til ogsaa at undersøge, hvordan det Parti, som gennem mange Aar stod i intim Alliance med Socialdemokratiet, har stillet sig. Reformpartiet, Reformvenstre og Socialdemokratiet har taget mangan drøj Tørn sammen for at faa Militærudgifterne nedsat i Kamp mod det Parti, som Partiet Venstre nu staaer i den ømmeste Alliance med. Det er ganske naturligt, at det maa have interesseret mig og mit Parti meget stærkt. Derfor, naar vi staaer overfor en Afgørelse, naar vi staaer overfor at skulle tage et afgørende Standpunkt, der skiller Fortid og Nutid fra hinanden, vil Befolkningen med den største Opmærksomhed spørge: Hvad vil Partiet Venstre? Der kan fra begge Sider, saavel af Forsvarsvenner som af Antiforsvarsvenner, føres mange Forsvarsmidler frem, Følelsesmomenter kan ogsaa anven-